DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)
den 16 februari 1995 *

I de förenade målen C-29/94, C-30/94, C-31/94, C-32/94, C-33/94, C-34/94 och C-35/94,

angående begäran, enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Tribunal de grande instance i Charleville-Mézières (Frankrike) att domstolen meddelar ett förhandsavgörande i de vid denna domstol anhängiggjorda brottmålen mot

Jean-Louis Aubertin,

Bernard Collignon,

Guy Creusot,

Isabelle Diblanc,

Gilles Josse,

Jacqueline Martin,

Claudie Normand,

* Rättegångsspråk: franska.

avseende tolkningen av rådets direktiv 82/489/EEG av den 19 juli 1982 angående åtgärder i syfte att underlätta för frisörer att faktiskt utöva etableringsrätten och rätten att fritt tillhandahålla tjänster,

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av P.J.G. Kapteyn, avdelningsordförande, C.N. Kakouris (referent) och J.L. Murray, domare,

generaladvokat: C.O. Lenz,
justitiesekreterare: R. Grass,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från

— den franska regeringen genom C. de Salins, avdelningsdirektör (sous-directeur) vid Utrikesministeriets rättsavdelning, och Ph. Martinet, tjänsteman (secrétaire des affaires étrangères), vid samma avdelning, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom M.-J. Jonczy, juridisk rådgivare, i egenskap av ombud,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 15 december 1994 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Genom sju beslut av den 4 oktober 1993, vilka inkommit till EG-domstolen den 26 januari 1994, har Tribunal de grande instance i Charleville-Mézières (Frankrike) i ett brottmål, med stöd av artikel 177 i EG-fördraget, begärt ett förhandsbesked rörande tolkningen av rådets direktiv 82/489/EEG av den 19 juli 1982 om åtgärder i syfte att underlätta för frisörer att faktiskt utöva etableringsrätten och rätten att fritt tillhandahålla tjänster (EGT nr L 218, s. 24).

2 Frågan har uppkommit i samband med att allmän åklagare, jämlikt artikel 5 i lagen nr 46-1173 av den 23 maj 1946 rörande regleringen av villkoren för tillträde till frisörsyrket (JORF av den 24 maj 1946, s. 4539) åtalat de franska medborgarna Aubertin, Collignon, Creusot, Diblanc, Josse, Martin och Normand, samtliga med hemvist i Frankrike, för att ha drivit frisörsalonger på franskt territorium utan att ha avgångsbetyg från en yrkesskola för frisörer eller mästarbrev och utan det funnits en föreståndare, såsom krävs i artikel 3 i nämnda lag i följande ordalag "Ledningen av en frisörsalong skall anförtros åt en föreståndare med inregistrerat kontrakt när ägaren av nämnda salong inte har avgångsbetyg från yrkesskola för frisörer eller mästarbrev".

3 I syfte att genomföra det ovannämnda direktivet 82/489 har lagen nr 46-1173 ändrats genom lag nr 87-343 av den 22 maj 1987 på så sätt att det gjorts ett tillägg till lag nr 46-1173 vad beträffar medborgare i Europeiska ekonomiska gemenskapens medlemsstater (JORF av den 23 maj 1987, s. 5650).

4 Genom denna senare lag har efter artikel 3 i lagen 46-1173 tillagts en artikel 3 1°, som lyder på följande sätt:

"Medborgare i Europeiska ekonomiska gemenskapens medlemsstater som har utövat frisörsyrket i en annan stat tillhörande gemenskapen än Frankrike undantas från kravet på examen i enlighet med vad som stadgas i artikel 3 om denna verksamhet uppfyller följande villkor:

1. Denna verksamhet måste ha utövats faktiskt och rättsenligt med avseende på de föreskrifter angående frisörers verksamhet som gäller i den stat där yrket utövats.

2. Denna måste vidare ha utövats i självständig ställning eller i ledande ställning med ansvar för driften för företaget under en period om sex år. Denna period kan förkortas till tre år om vederbörande inför den i förekommande fall behöriga franska myndigheten kan styrka

— antingen att han dessförinnan genomgått en utbildning på minst tre år, vilken han avslutat med ett av staten eller vederbörande yrkessammanslutning godkänt examensbevis i enlighet med de föreskrifter som reglerar tillträdet till yrket i den stat där detta utövas,

— eller att han utövat yrket under minst fem år såsom arbetstagare.

..."

5 Cirkuläret nr 88010 av den 27 juli 1988, rörande tillämpningen av lagen nr 87-343 av den 22 maj 1987, anger att "bestämmelserna i lagen av den 22 maj 1987 också

skall tillämpas på frisörer med franskt medborgarskap för det fall de förvärvat kvalifikationerna i en annan av EEG:s medlemsstater än Frankrike."

6 Inför den nationella domstolen har de tilltalade gjort gällande, att artikel 3 i den ovan omnämnda lagen nr 46-1173, vilken åberopats till stöd för åtalet, strider mot artiklarna 52 och 59 i fördraget. Den ger, enligt de tilltalade, upphov till en diskriminering gentemot franska medborgare, eftersom artikel 3 1° i lagen nr 87-343 tillåter frisörer som är medborgare i de andra medlemsstaterna i gemenskapen att driva en frisörsalong utan att ha ett examensbevis såsom krävs av fransmän och utan att vara tvungna att anställa en föreståndare med ett sådant examensbevis.

7 Tribunal de grande instance i Charleville-Mézières har med beaktande av att utgången av brottmålen beror på tolkningen av det ovannämnda direktivet 82/489 förordnat att målet skall vila och begärt ett förhandsavgörande från EG-domstolen angående följande fråga:

"Leder artiklarna 3 och 3-1 i lagen nr 46-1173 av den 23 maj 1946 med hänsyn till den på grund av EG-direktivet 82/489/EEG av den 19 juli 1982 utfärdade lagen nr 87-343 av den 22 maj 1987 till en diskriminering mellan franska medborgare och medborgare i de andra medlemsstaterna?"

8 Denna fråga måste förstås på det sättet att den nationella domstolen ställer frågan om gemenskapsrätten, särskilt direktivet 82/489, måste tolkas på så sätt att den hindrar en nationell reglering som kräver att denna medlemsstats egna medborgare innehar ett examensbevis för att få driva en frisörsalong, medan den tillåter att frisörer som är medborgare i andra medlemsstater driver en frisörsalong utan att vara innehavare av ett sådant examensbevis och utan att vara tvungna att anförtro driften åt en föreståndare som är innehavare av detta examensbevis.

9 Enligt fast rättspraxis kan föreskrifterna i fördraget rörande den fria rörligheten för personer inte tillämpas på verksamheter där alla omständigheter är begränsade till en enda medlemsstats inre förhållanden (se, till exempel, dom av den 28 januari 1992, López Brea och Hidalgo Palacios, C-330/90 och C-331/90, Rec. s. I-323, punkt 7).

10 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att brottmålen huvudsakligen rör franska medborgare som utövat verksamhet som frisörer i Frankrike och som inte påstått att de skulle ha förvärvat de yrkesmässiga kvalifikationerna som krävs för att få utöva denna verksamhet i någon annan medlemsstat.

11 Dessa förhållanden erbjuder följaktligen inte någon anknytningspunkt till någon av de situationer som förutses i gemenskapsrätten, vilket gör att reglerna i fördraget om etableringsfriheten inte är tillämpliga.

12 Vad beträffar direktivet 82/489 framgår av dess fjärde och femte överväganden att det inte syftar till att harmonisera de villkor som föreskrivs i de nationella regleringarna vad gäller tillträdet till frisörsyrket och utövandet av detta.

13 Det svar som man måste ge den nationella domstolen är alltså att gemenskapsrätten, särskilt direktivet 82/489, måste tolkas på så sätt att den inte hindrar en nationell reglering som kräver att denna medlemsstats egna medborgare innehar ett examensbevis för att få driva en frisörsalong, medan den tillåter att frisörer som är medborgare i andra medlemsstater driver en frisörsalong utan att vara innehavare av ett sådant examensbevis och utan att vara tvungna att anförtro driften åt en föreståndare som är innehavare av detta examensbevis.

Rättegångskostnader

14 De kostnader, som angivits av Europeiska gemenskapernas kommission och den franska regeringen, vilka har inkommit med yttrande till domstolen, kan inte ersättas. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna inför den nationella domstolen utgör ett led i det mål som är anhängigt inför den domstolen, tillkommer det denna att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

angående de frågor som, genom beslut av den 4 oktober 1993, förts vidare av Tribunal de grande instance i Charleville-Mézières, följande dom:

Gemenskapsrätten, särskilt rådets direktiv 82/489/EEG av den 19 juli 1982 angående åtgärder i syfte att underlätta för frisörer att faktiskt utöva etableringsrätten och rätten att fritt tillhandahålla tjänster, måste tolkas på så sätt att den inte hindrar en nationell reglering som kräver att denna medlemsstats egna medborgare innehar ett examensbevis för att få driva en frisörsalong, medan den tillåter att frisörer som är medborgare i andra medlemsstater driver en frisörsalong utan att vara innehavare av ett sådant examensbevis och utan att vara tvungna att anförtro driften åt en föreståndare som är innehavare av detta examensbevis.

Kapteyn Kakouris Murray

Avkunnad vid offentlig förhandling i Luxemburg den 16 februari 1995.

R. Grass
Justitiesekreterare

P.J.G. Kapteyn
Ordförande på fjärde avdelningen